

Удбалица или ћирилица, питање је сад?

Пише: Александар Б. Ћикић
уторак, 17 јануар 2012 12:37

Вук је им`о гроба два,

Сад га трећи грози,

А тај трећи спремају му,

Нови филолози.

Милорад Митровић, српски песник (1867-1907)

Ускоро ће се навршити сто година од како је у Србију, на врховима хрватских бајонета, донета латиница. И то не било каква, него баш хрватска. Прво што су Броз и његови другови из, по злу чувеног, 41. Домобранског пука након окупације Србије урадили (наравно под покровитељством К&К окупационих власти) била је забрана српске ћирилице у јавној употреби. Како ми прилично ревносно чувамо Брозове тековине (на шта смо му се безброј пута и песмом клели на свим нивоима), то и хрватску латиницу у Србији, као његово прворођенче, мезимче такорећи, чувамо са посебним жаром. Још увек у Србији није важно колико шта кошта, ако се не скреће са Брозовог пута.

Врховни правни акт Србије, у члану 10, јасно каже да је у Србији у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо, а да се употреба других језика и писама уређује законом, на основу Устава. Мислим да је више него јасно да по Уставу нико Мађаре не тера да уџбенике штампају ћирилицом (што они заиста и не чине већ користе своју латиницу), нити Хрвате (што такође они не чине већ користе своју латиницу), али је апсурдно да Срби своје уџбенике штампају хрватском латиницом. Устав свакако не забрањује Србима да уџбенике штампају кинеским писмом или немачком латиницом, али колико је мени познато нико на свету не штампа уџбенике страним писмом, уколико се не ради о неком раду међународног значаја, или о преводу на неки страни језик. Зашто смо ми толико специјални? Или неписмени, свеједно?

Удбалица или ћирилица, питање је сад?

Пише: Александар Б. Ђикић
уторак, 17 јануар 2012 12:37

Далеко од тога да је за овакво стање крива (само) садашња власт у Србији, нити само комунистичка власт из прошлог века. Са почетком пропасти српске државе утапањем у краљевину СХС, почела је и дискриминација српске ћирилице. Најснажнији ударац српском језику и писму задат је 1954. године такозваним Новосадским договором, договором који су организовали лингвисти у кожним мантилима. Тим лингвистима се није смело рећи НЕ. Хрватски лингвисти јесу ставили потпис на тај договор, иако су како кажу били незадовољни јер је хрватски језик назван хрватско-српским, али коначан ефекат овог „договора“ јесте рапидно урушавање српске писмености, и несразмерно фаворизовање хрватске латинице у службеној и јавној употреби. За употребу латинице у свакодневном животу налазило се много изговора: те једноставнија је за писање, те модернија је, те појављују се компјутери па је глупо користити ћирилицу (заборављајући да су тада Јапанци били лидери у информатичкој технологији иако су се служили својим писмом), и тако даље. У основи а и позадини потискивања ћирилице увек је стајао страх. Официри ЈНА који су писали ћирилицом бивали су прекомандовани у гарнизоне за које им је требало два дана да их на карти нађу, политичари нису могли да се пењу комунистичким лествицама. А остали, поготову Срби који су живели у национално мешовитим срединама, сматрали би се недовољно оданим братству-јединству уколико би писали ћирилицом. Нешто као да су славили крсну славу.

Но то је било, што би се рекло, не повратило се. Али повратило се! Довољно је

Удбалица или ћирилица, питање је сад?

Пише: Александар Б. Ђикић
уторак, 17 јануар 2012 12:37

погледати штампана јавна гласила. Осим врло малог броја новина све се штампају хрватском латиницом. Намерно не кажем „осим часних изузетака“, јер сам спреман да се кладим да се и те новине штампају ћирилицом само због традиције, а никако зато што су власници и уредници национално свесни. Шта тек рећи о телевизији као најпопуларнијем медију?

Корисници националних фреквенција спроводе насиље над српским језиком уводећи нове термине попут: лабораторија (уместо лабораторија), за урадити (типично хрватски израз), хендловати (ваљда слушати Хендлову музику), дефилију по екранима разне психолошкиње, хирургшкиње, родитељи и родитељке, и то насиље прати обавезно хрватска латиница. Зашто? Чије они националне фреквенције користе, хрватске или српске?

Класичан пример насиља над већином је телевизија града Београда, Студио Б. Тачно је да у Београду живе и Хрвати, али и Мађари, и Кинези, и Роми. Зашто се студио Б обраћа само Хрватима? Целог 25. децембра на оба програма РТС у углу екрана стајало: Sretan Božić! Зашто Јавни сервис честита празник само Хрватима (претпостављам да не честита Муслиманима, који такође користе хрватску латиницу)? Зашто не и Мађарима, Словацима, Бугарима, Румунима или Грцима? Гледах 7. јануара ХРТ не бих ли замјетио узвратну гесту, али узалуд. Шта је разлог да државна телевизија фаворизује хрватску латиницу? Па кад је државна таква, шта рећи о: Првој, Авали, Кошави? Овога пута поштедећу моју омиљену Б-92. Њихова циљна група се свакако не служи ћирилицом. Чак и телевизија коју контролише будућа владајућа странка користи искључиво хрватску латиницу. Незнање или Брозов дух?

Како се тек понашају јавна предузећа и установе. Треба ли јавна предузећа да поштују Устав? Ми који у презимену имамо „Ђ“ не ретко смо питани на шалтерима пошта: Које „Ђ“, господине, “DJ” или „Ђ“? Зар се то може игде друго осим у Србији?! Безмало сва јавна предузећа и установе крше Устав. Интернет сајтови наших школа, факултета, универзитета су у великој мери латинични. Наша деца трпе културни терор у школама. Под терором попуштају и у огромној већини заборављају сопствено писмо. Случај или намера? И **Књаз Милош** је у Србији постао **Knjaz Miloš**, а и краве дају мање млека ако једу **Сточну храну**, него им у

Србији сад дају
Stočnu hranu

Удбалица или ћирилица, питање је сад?

Пише: Александар Б. Ђикић
уторак, 17 јануар 2012 12:37

. Да ствар буде још и гора у ово коло су се уплеле и руске фирме. У својој земљи поштују Устав, али у Србији – не. Све руске банке и предузећа у Србији користе латиницу. Питање за господина Конузина: „Има ли Руса у тим фирмама?“

Јавна је тајна да ће предстојећом променом Устава бити нападнуте преамбула (о Косову и Метохији) и члан 10 (о употреби језика и писма). Притисци ће бити страшни. Пролетос су „напредњаци“ покушали да иницирају промену Устава. Та иницијатива је прекинута чувеним предускршњим штрајком: глађу, жеђу, ваздухом и пулсом. Вероватно се чека бољи тренутак, а куд ћеш бољи тренутак него када си на власти. Повод за промену Устава ће вероватно поново бити смањење, са 250 бескорисних посланика, на 125 бескорисних посланика. Прави разлог, биће брисање Косова и Метохије и релативизација српске ћирилице – а онда ћемо сви постати богати, високи, лепо и плави.

На Косову и у Метохији ћирилице нема у јавној употреби. Нисам чуо да се ико од тамошњих српских политичара побунио. Зар култи-култи Косово не подразумева слободну употребу језика? То што се код шиптарских власти и ЕУЛЕКСА третира као српски, у ствари је бошњачки и хрватски. Шиптари то не крију. Зар српским политичарима на Косову и у Метохији није стало до српског језика? А до чега им је стало, ако не до тога. Зашто не иницирају тужбу међународном суду? Да апсурд буде већи, једино тамо српска омладина пише ћирилицом.

Удбалица или ћирилица, питање је сад?

Пише: Александар Б. Ђикић
уторак, 17 јануар 2012 12:37

